

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Tarmo Miilits
Siseministeerium
info@siseministeerium.ee
Pikk 61
15065, Tallinn

Teie 21.08.2026 nr 14-13.6/300-1/

Meie 01.09.2026 nr 2-10/20237-2

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Tarmo Miilits

Saatsite 21.08.2026 Sotsiaalkindlustusametile (edaspidi SKA) hinnangu 2026.a I poolaasta "Ringist välja" koostöömodeli seirearuandele, mille alusel tegite SKAle hoiatuse seoses partnerluslepingu nr 14-14.6/32-1 punkti 7.16 olulise mahajäämusega kokkulepitud tulemusnäitajate saavutamisel ning viitasite riskile, et sätestatud sihttasel (420 noort) ei saavutata projekti lõpuks. Palusite koostada mahajäämuse vähendamise ja tulemusnäitajate saavutamiseks tegevuskava ja esitada see Teile hiljemalt 31.08.2026.

SKA on järjepidevalt pingutanud, et täita partnerluslepingust tulenevaid kohustusi ning tegelenud esile kerkinud takistustega. Hoiatuse tegemise hetkeks on täidetud kõik lepingulised kohutused ning ainsaks erandiks on osaline mahajäämus partnerluslepingu punktis 7.16 toodud tulemusnäitajate saavutamisel.

Saadame "Ringist välja" koostöömodeli partnerluslepingu punkti 7.16 mahajäämuse vähendamise tegevuskava (Lisa 1). Mahajäämuse vähendamise tegevuskava koostamisel võtsime aluseks Siseministeeriumi korraldatava "Turvalisuse arenguprogrammi" aastatel 2023-2025 läbinud kohalikud omavalitsused, 2026. aastal programmiga alustanud omavalitsused, programmiväliselt mudelit rakendanud omavalitsused ja võimaluse kaasata täiendavalt SKA teenuseid, mille sihtrühma kuulub keskmise või kõrge riskitasemega noorte abistamine. Võttes arvesse kohalike omavalitsuste senist "Ringist välja" mudeli rakendamist, 2026. aasta teisel poolaastal toimuvaid baaskoolitusi ning planeeritavate meetmete ja tegevuste võimalikku mõju, ei pea SKA realistlikuks, et 2026. aastal siseneb teenusele 100 noort. SKA hindab, et mahajäämuse tegevuskava rakendamise tulemusena rakendatakse "Ringist välja" koostöömudelit täiendavalt 46 noore osas.

Partnerluslepingu alusel on SKA-I kohustus viivitamatult teavitada elluviijat lepingu täitmist takistavatest asjaoludest, lepingu muutmise vajalikkusest või lepingu täitmisel esinevatest muudest probleemidest. Sotsiaalkindlustusamet on varasemalt teavitanud Siseministeeriumit võimalikust riskist, et partnerluslepingu punktis 7.16 kokkulepitud tulemusnäitaja (420 noort) saavutamine ei ole realistlik. 6. novembril 2025 saatis Sotsiaalkindlustusameti "Ringist välja" endine juhtivspetsialist Annely Reile Siseministeeriumi esindajale Anneli Liblikule kirja (Lisa 2), kus toodi muuhulgas välja, et 2026. aasta juhtumite sihtarvuks on 84 ning esialgselt kavandatud 126 juhtumit ei ole saavutatav.

"Ringist välja" koostöömudelit on Eestis rakendatud alates 2020. aastast ja alates 2023. aastast on koostöömudel osa Siseministeeriumi poolt läbiviidava omavalitsustele mõeldud "Turvalisuse arenguprogrammist". Selgitame, et mudeli rakendajaks on kohaliku omavalitsuse lastekaitsespetsialist, kes on läbinud "Ringist välja" koolituse ning omandanud praktilised

oskused mudeli edukaks ja tulemuslikuks rakendamiseks. Võttes arvesse "Turvalisuse arenguprogrammiga" liitunud omavalitsused ja programmi väliselt iseseisvalt mudelit rakendavad omavalitsuste lastekaitse spetsialistid, on mudeli rakendamise väljaõppe saanud 114 lastekaitse spetsialisti 31.08.2026 seisuga. Kahjuks on teada, et omavalitsuste lastekaitsetöötajad lahkuvad väga sageli töölt. Antud kitsaskohaga seonduvalt muutuvad ka omavalitsuste lähenemised noore abistamisele ning sealhulgas kaob ära "Ringist välja" koostöömudeli rakendamise teadlikkus. 25.05 ja 26.05.2026. aastal saatis Sotsiaalkindlustusamet TAP I perioodi kohalikele omavalitsustele teavituskirja kutsudes mudelit ka praktiliselt rakendama ning pakkudes võimalust täiendavaks koolituseks, juhul kui lastekaitse spetsialist on vahetunud, et toetada neid keskmise ja kõrge riskikäitumisega noorte abistamisel "Ringist välja" koostöömudeli abil.

Seirearuande punktis 1.7 on välja toodud põhjused mudeli mitterakendamise kohta: lastekaitse spetsialistide kaadrivoolavus, tõusnud töökoormusest tingitud ajapuudus ning võrgustikuliikmete vahetumine. Samuti on seirearuandes märgitud, et võrgustikutöö spetsialistide vahel toimib hästi ka mudelit eraldi rakendamata. Selgitame, et lastekaitse seaduse § 29 lg 2 alusel on lastekaitsetöötajal lapse abistamise eesmärgil kohustus rakendada võrgustikutööd, kuid omavalitsus on autonoomne otsustama, millist lähenemist noore toetamiseks konkreetsemalt rakendatakse. "Ringist välja" koostöömudel on üks võimalus tulemusliku võrgustikutöö läbiviimiseks. Seega "Ringist välja" koostöömudeli eduka rakendamise eelduseks on kohaliku omavalitsuse lastekaitse spetsialisti kaalutusotsus rakendada konkreetse noore juhtumikorralduse raames võrgustikutöö tegemiseks "Ringist välja" koostöömudelit.

Täiendavalt selgitame, et Eesti lastekaitse süsteem on viimastel aastatel läbinud mitmeid arenguid, milleks üheks märkimisväärsemaks on "Turvalisuse märgid" juhtumikorraldusmudeli piloteerimine kuues kohalikus omavalitsuses ja mille piloteerimisega liituvad 2027. aastal mitmed uued omavalitsused. Mudeli kesksel kohal on lapse ja pere kaasamine, struktureeritud turvalisuse hindamine ning pere-, tugi- ja spetsialistide võrgustiku koostöö lapse abistamisel. „Ringist välja“ mudeli rakendamine eraldiseisva mudelina ei toeta praegusel kujul „Turvalisuse märgid“ mudeli ühtse juhtumikorralduse juurutamist, vaid loob samade laste ja kohalike omavalitsuste puhul osaliselt paralleelse võrgustikutöö raamistikku. See dubleerib töökorraldust, suurendab niigi suure koormusega lastekaitsetöötajate halduskoormust ning võib tekitada ebaselgust selles, millisest juhtumikorralduse raamistikust ja aluspõhimõttest lähtuda. Sealjuures on oluline, et Sotsiaalkindlustusamet on samuti alles "Turvalisuse märgid" mudeli õppeperioodis ja seetõttu ei ole võimaline uue juhtumikorralduse valguses läbi viima lõplikke sisulisi arendustegevusi ka "Ringist välja" koostöömudelis.

Pöördumises tõite ühe võimaliku lahendusena välja projekti tegevuste ümberkavandamise ja elluviimisperioodi pikendamise kuni 30. juunini 2028 olemasolevate kasutamata vahendite arvelt. Arvestades tulemusnäitajate senist täitmist, kohalike omavalitsuste piiratud rakendusvõimekust, mudeli tõendatuse praegust taset ja Sotsiaalministeeriumi valitud ühtset juhtumikorralduse arengusuunda, ei pea me projekti pikendamist 30. juunini 2028 põhjendatuks. Eeltoodust tulenevalt teeb SKA ettepaneku leping lõpetada ja kasutada vabanevaid vahendeid valdkonnas, kus on selge vajadus ning kus puudub praegu piisav rahastus. Palume kaaluda kasutamata jäävate vahendite suunamist radikaliseerumise ennetusse, mille rahastamiseks otsib Siseministeerium teadaolevalt praegu võimalusi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Maret Maripuu
peadirektor

Lisad:

1. Mahajäämise vähendamise tegevuskava
2. E-kiri, 1 lehel

Hannely Paloson

53508791, hannely.paloson@sotsiaalkindlustusamet.ee